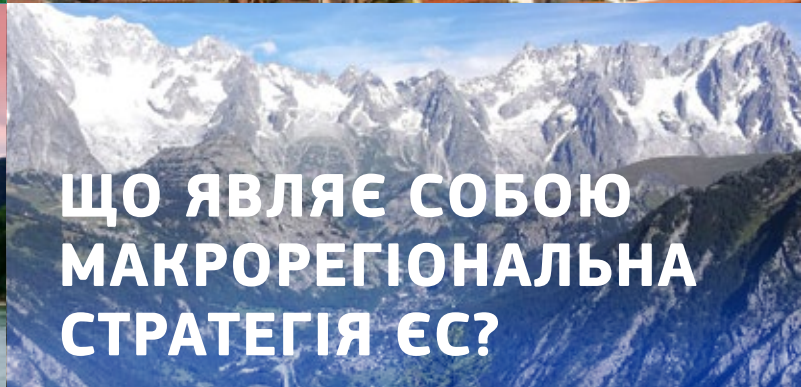

Европейська
Комісія

ЩО ЯВЛЯЄ СОБОЮ МАКРОРЕГІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ ЄС?

Макрорегіональна стратегія Європейського Союзу (ЄС) є політичною основою, яка дозволяє країнам одного регіону разом виявляти та вирішувати проблеми або краще використовувати наявний у них спільний потенціал (наприклад, у сфері екології, судноплавства, світової конкуренції тощо). Таким чином, вони отримують користь від посилення співпраці, що робить їхню політику більш ефективною, ніж при самостійному вирішенні тих самих питань. Макрорегіональна стратегія ЄС може отримувати підтримку фондів ЄС, включаючи Європейські Структурні та Інвестиційні фонди.

Для збільшення шансів на успіх макрорегіональних стратегій ЄС, залучені партнери (країни-члени, регіони, муніципалітети, неурядові організації тощо) повинні базувати свої дії на кількох основних принципах: діюче партнерство та відповідний механізм співробітництва, належна координація дій щодо відповідних політик та джерел їх фінансування, високий дух співпраці як у межах країни, так і між країнами та секторами в макрорегіоні

ХТО Є ІНІЦІАТОРОМ СТРАТЕГІЇ?

Макрорегіональні стратегії ЄС ініціюються та пропонуються зацікавленими країнами-членами ЄС (а в деяких випадках і країнами, які не є членами ЄС), які знаходяться в тій самій географічній зоні, через Європейську Раду. На прохання Європейської Ради ці стратегії розробляються та ухвалюються Єврокомісією.

Тому стратегії є суто міжурядовими ініціативами, а їхня реалізація в значній мірі залежить від зобов'язань та доброї волі країн-учасниць. Процес має настільки ж важливе значення, як і результат: він має бути всеохоплюючим та наскрізним, забезпечуючи права власності.

ЯКІ В НИХ ГОЛОВНІ ОСОБЛИВОСТІ?

Стратегії не передбачають створення нових фондів ЄС, законодавства чи формальних структур: вони базуються на координації та взаємодії. Це означає оптимальне використання всіх наявних фінансових джерел (ЄС, національні, регіональні, приватні тощо), краще впровадження чинного законодавства та ефективне використання існуючих установ всіх рівнів.

Макрорегіональні стратегії ЄС спрямовані на проблеми та можливості, що характерні для певних географічних регіонів і є занадто локальними, аби представляти безпосередній інтерес для всього ЄС, але й доволі складними для ефективного вирішення на національному рівні. Інакше кажучи, вони є містком між ЄС та місцевими політиками.

Цілі стратегій є стратегічними, довгостроковими та спільно погодженими країнами-учасницями. Вони варіюються в залежності від потреб відповідного макрорегіону. Слід також надавати перевагу стратегічним питанням, які представляють додаткову цінність для горизонтальних політик ЄС.

Кожна стратегія охоплює широкий спектр учасників різних рівнів (міжнародного, національного, регіонального, місцевого), секторів (державного, приватного, суспільного) та галузей знань, створюючи, таким чином, платформу для послідовного міждержавного, багатогалузевого та багаторівневого управління.

На сьогоднішній день було прийнято чотири макрорегіональні стратегії ЄС; кожна з них супроводжується планом дій, який регулярно оновлюється з урахуванням нових потреб, що виникають, та змін контексту:

- стратегія ЄС щодо Балтійського регіону (2009);
- стратегія ЄС щодо Дунайського регіону (2010);
- стратегія ЄС щодо Адріатико-Іонічного регіону (2014);
- стратегія ЄС щодо Альпійського регіону (2015).

Вони охоплюють 19 країн-членів ЄС та 8 країн, що не є членами ЄС; населення цих країн разом складає більш ніж 340 мільйонів людей¹:

- **19 КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС:** Австрія, Болгарія, Хорватія, Чехія, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина, Італія, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія та Швеція;
- **8 КРАЇН, ЯКІ НЕ ВХОДЯТЬ ДО ЄС:** Албанія, Боснія та Герцеговина, Ліхтенштейн, Молдова, Чорногорія, Сербія, Швейцарія та Україна.

Деякі країни ЄС, такі як Німеччина та Словенія, беруть участь у трьох стратегіях, тоді як Хорватія, Італія та Австрія залучені до двох. Три країни, що не є членами ЄС – Боснія та Герцеговина, Чорногорія, Сербія – є учасниками двох макрорегіональних стратегій ЄС.

КЛЮЧОВІ УЧАСНИКИ СТРАТЕГІЇ

Кожна макрорегіональна стратегія, яка охоплює багато різних учасників, має дещо різні механізми управління, оскільки враховуються регіональні особливості. Незважаючи на це, можна визначити суб'єктів, які втілюють ключові принципи.

Рівень ЄС

Єврокомісія відіграє провідну роль у стратегічній координації на ключових етапах впровадження стратегії. Крім цього, високорівнева група макрорегіональних стратегій ЄС із представниками усіх 28 країн-членів ЄС та країн, які не входять до ЄС, але залучені до стратегій, збирається для розгляду загального підходу до всіх макрорегіональних стратегій ЄС.

Національний/регіональний рівень

Національні координатори у кожній країні-учасниці відповідають за загальну координацію та підтримку реалізації стратегії у своїй країні.

Тематичний рівень

Тематичні напрямки очолюють координатори тематичних областей (координатори стратегічних/пріоритетних сфер, горизонтальних дій, фундаментальних принципів чи заходів), які представляють інтереси макрорегіону. Вони підтримуються колегами з відповідного регіону, організованих у керуючі групи. Їхня головна роль – сприяння створенню спільних проектів, які допомагатимуть досягненню цілей стратегії. Крім того, виходячи з результатів та успіхів таких проектів, їхня роль полягає у впливі на зміст та реалізацію політики у відповідних країнах та регіонах з тим, щоб поліпшити глобальне позиціонування макрорегіону в довгостроковій перспективі.

МІЖСТРАТЕГІЧНА СПІВПРАЦЯ

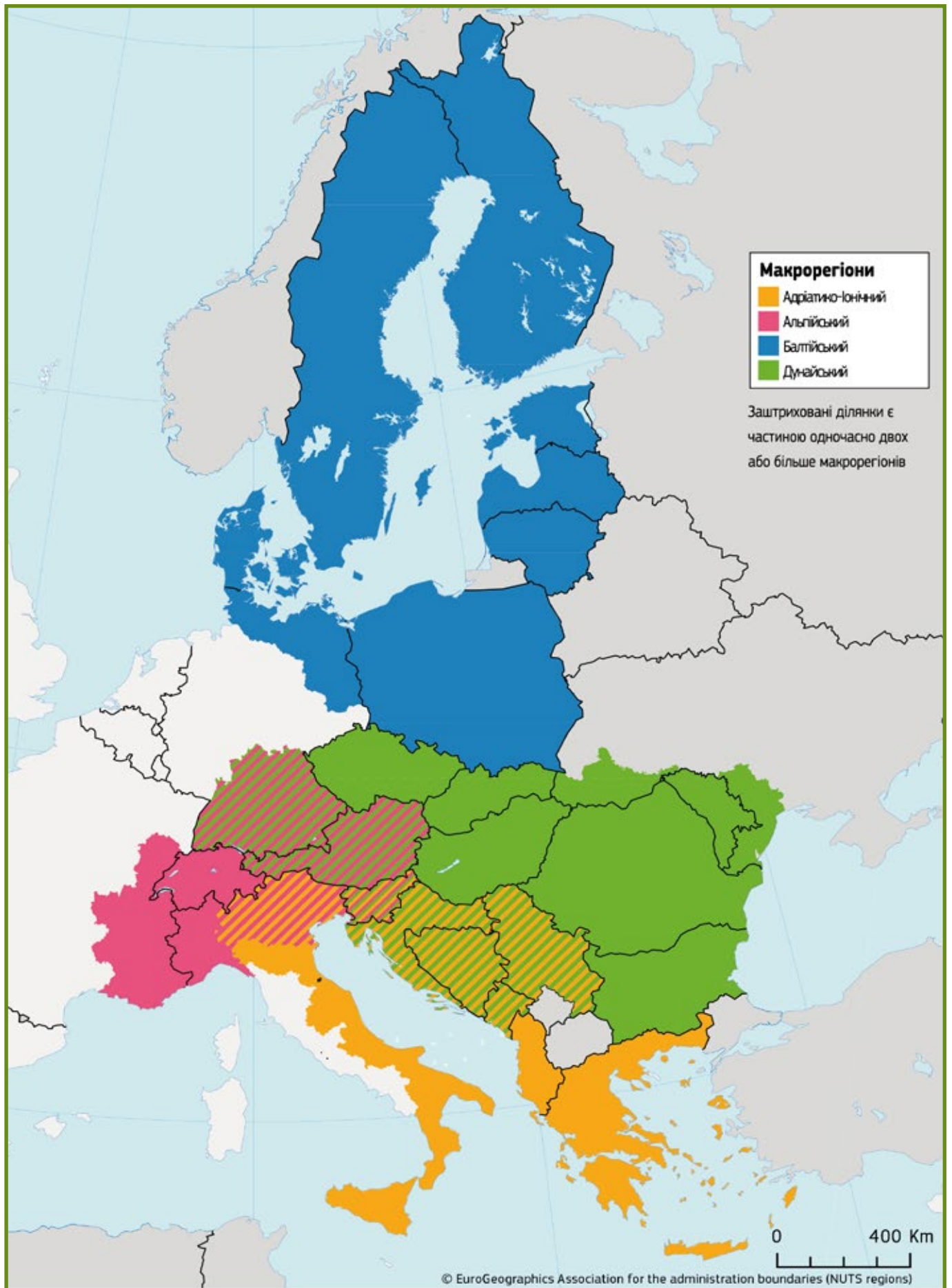
Співпраця та координація між різними макрорегіональними стратегіями має ключове значення для збільшення взаємної користі та належного ефекту. Це стає ще важливішим, коли між стратегіями існує географічне накладання. Міжстратегічна співпраця може мати різні форми (наприклад, реалізація спільних проектів, обмін найкращими практиками та досвідом тощо).

Наприклад:

- Організація тижня макрорегіональних стратегій ЄС у Словенії (Порторож) у вересні 2017 р. для обміну досвідом та вдосконалення комунікації;
- Проект DanuBalt, метою якого є подолання бар'єрів у інноваціях та дослідженнях в галузі охорони здоров'я в Дунайському та Балтійському регіонах, реалізується зацікавленими сторонами з двох макрорегіонів;
- Семінар, організований Радою регіонального співробітництва та Програмою ООН з навколишнього середовища в Сараєво у квітні 2016 р., дозволив ключовим посадовим особам від Стратегії ЄС щодо Адріатико-Іонічного регіону (EUSAIR) та Стратегії ЄС щодо Дунайського регіону (EUSDR) порівняти пріоритети стосовно екологічних проблем на Західних Балканах;
- Через значне географічне накладання між EUSDR та EUSAIR (Словенія, Хорватія, Сербія, Чорногорія, Боснія та Герцеговина) були проведені спільні наради по тематичним сферам, що представляють спільний інтерес, серед яких транспорт, енергетика та навколишнє середовище. Подібні зустрічі пройшли між EUSDR та ключовими учасниками EUSALP, наприклад, у сфері енергетики.

На завершення, додана вартість макрорегіональних стратегій характеризується міжгалузевим підходом, транснаціональним виміром (включаючи участь країн, які не є членами ЄС) та внеском у поліпшення багаторівневого управління. Але це амбіційна концепція, яка потребує часу для консолідації та отримання результатів.

1) Джерело: Евростат, Світовий Банк, НІС України

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ:

Макрорегіональні стратегії ЄС

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

Стратегія ЄС щодо
Балтійського регіону:
www.balticsea-region.eu/

Стратегія ЄС щодо
Адріатико-Іонічного
регіону:
www.adriatic-ionian.eu/

Стратегія ЄС щодо
Дунайського регіону:
www.danube-region.eu/

Стратегія ЄС щодо
Альпійського регіону:
www.alpine-region.eu/

@RegioInterreg, @EU_Regional

Є питання щодо Європейського Союзу?

Звертайтеся на лінію Europe Direct:
00 800 6 7 8 9 10 11,
<http://europedirect.europa.eu>

Інтерактивна версія цієї публікації, що містить посилання на мережевий контент, доступна у форматах PDF та HTML:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/

© Європейський Союз, 2017

Фото на обкладинці: © Creative Commons – Pixabay
Повторне використання дозволяється за умови посилання на джерело.

Порядок повторного використання документів Єврокомісії регулюється Рішенням 2011/833/EU (OJ L 330, 14.12.2011, стор. 39).

Для використання або розповсюдження фотографій або інших матеріалів, які не підпадають під авторське право ЄС, необхідно отримати дозвіл безпосередніх власників авторських прав.

PDF ISBN 978-92-79-76619-0 doi:10.2776/45528 KN-07-17-103-UK-N